

Stalino KELIU

Eina 7-ji metai

1952 metų
spalio 6 d.,
pirmadienis
Nr. 80 (644)

Kaina 15 kp

Š. m. spalio mėn. 5 d.
Maskvoje prasidėjo VKP(b)
XIX suvažiavimas.

LKP(b) Kupiškio rajono komiteto ir rajono Darbo žmonių deputatų tarybos organas

D r g. A. S N I E Č K A U S p r a n e š i m o t e s i n y s

(Atkelta iš 79(643) nr.)

Mums reikia rimtai užsiimti sričių ir rajonų laikraščių darbo pagerinimu. Sričių bei rajonų laikraščiai dar nepakankamai nušviečia socialistinės statybos klausimus srityje ir rajone. Rajonų laikraščiuose silpnai nušviečiami kultūrinės statybos klausimai.

Partijos sričių ir rajonų komitetai sistemingai nevadovauja savo laikraščiams.

Daug yra trūkumų platinant ir pristatant spaudą. Mes dar nepasiekėme, kad laikraštis būtų išsirašomas kiekvieno kolūkiečio kiemo.

Reikia pripažinti, kad Lietuvos KP(b) CK propagandos ir agitacijos skyrius vis dar nepakankamai operatyviai padeda spaudos organams, mažai padeda parenkant ir ruošiant kadrus, silpnai kontroliuoja laikraščių ir žurnalų turinį.

Šiek tiek pagerino savo darbą Radijo informacijos komitetas. Tačiau Radijo informacijos komitetas dar neužmezgė glaudžių ryšių su plačiomis radijo klausytojų masėmis, ypač neužmezgė ryšių su kaimo aktyvu, mažai atsižvelgiama į radijo klausytojų poreikius. Silpnai pritraukiamas dalyvauti radijo transliacijose partinis, tarybinis ir komjaunimo aktyvas.

Komiteto vadovybė nepakankamai atkakliai kovoja, kad būtų pagerinta tiek politinių, tiek ir grožinių bei muzikinių transliacijų kokybė.

Per pastaruosius trejus metus žymiai išaugo respublikos poligrafijos pramonė, išsiplėtė ir pagerėjo knygų leidyba, žymiai padidėjo literatūros išleidimas, knygų išleidimas padidėjo beveik dvigubai.

Šiais metais daugiau išleidžiama plakatų. Tačiau politinė ir meninė plakatų kokybė, jų poligrafinis apiforminimas dar tebėra neaukšto lygio.

Per pastaruosius metus žymiai išplėstas kultūros švietimo įstaigų tinklas.

Sėkmingai vystosi respublikos miestuose ir kaimuose meninė savi veikla.

Meninei savi veiklai išaug-

ti daug padėjo 1950 metų respublikinė Dainų šventė, kurioje dalyvavo apie 25 tūkstančius žmonių, o taip pat 1951–1952 metais su-ruoštos rajoninės, sritinės ir respublikinė meninės savi-veiklos apžiūros, kurios ryškiai parodė dvasinį tarybi- nių žmonių augimą, jų ta- lentų suklestėjimą.

Tačiau partiniai ir tarybi- niai organai vietose dar ne- pakankamai vertina kultūros švietimo darbo vaidmenį ir reikšmę, mažai skiria dėme- sio ir teikia pagalbos kultū- ros - švietimo įstaigų dar- buotojams, silpnai padeda stiprinti jas kadrais. Kultūros švietimo įstaigos kaime dar netapo tikrais socialistinės kultūros židiniais.

Respublikoje yra 40 įvairių muziejų, kurie turi prisidėti prie darbo žmonių kultūrinio lygio pakėlimo, auklėti juos komunistinio dvasia. Tačiau muziejų darbe, ypač krašto- tyros muziejų darbe, dar silpnai teatsispindi socialisti- nės statybos laimėjimai.

Muziejai nepakankamai renka liaudies kūrybos eks- ponatus. Kraštotyros muzie- juose dar daug yra eksponatų, neturinčių nei istorinės, nei etnografinės vertės. Rim- tai turi būti pertvarkytas Kauno muziejus.

Respublikinis Kultūros- švietimo įstaigų kabinetas ir jo pirmininkas drg. Girdžius nepertvarkė savo darbo va- dovaujant kultūros švietimo įstaigoms, jo darbe yra daug kanceliarinių - biurokratinių metodų, jis kaip reikiant ne- kovoja dėl kultūros švietimo darbo pakėlimo kaime.

Per ataskaitinį laikotarpį respublikos kino tinklas išaugo dvigubai.

Pagerino savo darbą Lie- tuvos Kino studija. Daugiau išleidžiama dubliažų, kino žurnaluose ir kino apybrai- zose geriau atvaizduojama mūsų kultūrinė ir ūkinė sta- tyba. Didelis laimėjimas yra 1952 metais išleistas doku- mentinis kino filmas „Tary- bų Lietuva“, kuris apdova- notas Stalinine premija.

Tačiau aptarnavimas kinu kaime sutvarkytas nepaten- kinamai. Blogiausiai kinas

dirba Klaipėdos srityje. Kai kurie Lietuvos KP(b) rajonų komitetai neįvertina kiną, kaip galingą darbo žmonių komunistinio auklė- jimo priemonę, nusišalino nuo vadovavimo ir kontro- lės kinofikacijos organų veiki- lai, nepakankamai kovoja, kad iš pagrindų būtų page- rintas kaimo gyventojų ap- tarnavimas kinu.

Labai blogai vyksta res- publikos kino teatrų statyba.

Kinematografijos ministe- rija, ministaras drg. Meškaus- kienė nepakankamai kovoja, kad būtų pagerintas kaimo gyventojų aptarnavimas kinu, mažai teskiria dėmesio dar- bui su kino mechanikų kad- rais, neskiria reikiamo dėme- sio kadrų kvalifikacijai pa- kelti. Partijos rajonų komi- tetai nedirba rimto politinio- masinio darbo kino darbuo- tojų tarpe, visų pirma, kai- mo kilnojamosius kinas ap- tarnaujančio kino mechanikų tarpe.

Itin svarbus trūkumas kū- no kultūros srityje tiek kai- me, tiek ir mieste yra tas, kad sportas tebėra dar nepa- kankamai masinis, ypač kai- me, kad žemas yra meistriš- kumas. Mūsų kūno kultūros organai silpnai tebedirba su žemutiniais kolektyvais, silp- nai studijuoja ir palaiko ga- bius sportininkus, jiems to- liau augant.

Sporto lygis respublikoje rimtai atsilieka nuo visasą- junginio lygio.

Per ataskaitinį laikotarpį buvo sukurta „Kolūkiečio“ draugija. Jos darbas turi su- vaidinti didelį vaidmenį. Ta- čiau draugijos darbas dar la- bai lėtai tevyntomas, parti- niai ir tarybiniai organai ne- skiria jam vietose reikiamo dėmesio.

Kūno kultūros ir sporto komitetas silpnai kovoja už sporto masiškumą, už sporti- nio meistriškumo pakėlimą, konkretų vadovavimą dažnai pakeičia paradiniais triukšmu. Kūno kultūros vystymo kla- usimams nepakankamai dė- mesio skiria vietinės partinės organizacijos, kurios dažnai neįvertina sporto. Nepakan- kamai rūpinasi sporto vysty- mu Lietuvos LKJS CK.

Propagandiniame agitaci- niame darbe būtų buvę ma- žiau trūkumų, jeigu partijos sričių komitetai būtų geriau rūpinęsi ideologinio darbo klausimais.

Kauno srities konferencijo- je teisingai buvo kritikuojas partijos srities komitetas už tai, kad mažai dėmesio skiria ideologinio darbo kla- usimams, nepakankamai rūpi- si marksistiniu-lenininiu kad- rų auklėjimu.

Reikia pagerinti darbą Lie- tuvos KP(b) CK propagan- dos ir agitacijos skyriaus, ku- ris nepakankamai palaiko ry- šius su vietinėmis partinėmis organizacijomis, neteikia rei- kiamos praktinės pagalbos vietinėms partinėms organi- zacijoms organizuojant partinį- politinį ir kultūros švietimo darbą.

Uždaviniai toliau kovojant už komunistinį respublikos darbo žmonių auklėjimą, ko- vojant prieš kapitalizmo lie- kamas žmonių sąmonėje, ko- vojant už stalininės tautų draugystės, tarybinio patrio- tizmo ir proletarinio interna- cionalizmo, atsidavimo Lenino — Stalino partijai sustiprini- mą, gilaus marksizmo-leniniz- mo pagrindų įsisąmoninimo uždaviniai reikalauja iš mūsų nuolat rūpintis tolesniu parti- nės propagandos, masinio- politinio ir kultūros švietimo darbo pakėlimu ir pagerini- mu.

* * *

VKP(b) CK ir Sąjunginei Vyriausybei nuolat padedant, respublikos partinė organiza- cija atliko kai kurį darbą vykdydama vieną iš svarbiau- sių socialistinės statybos už- davinių — aprūpinti visas liaudies ūkio ir kultūros ša- kas kvalifikuotais kadrais, sukurti savą tarybinę inteli- gentiją.

Svarbiausia savos tarybinės inteligentijos plačiu mastu sukūrimo sąlyga buvo bend- ro kultūrinio respublikos dar- bo žmonių lygio pakėlimas, tokios priemonės, kaip vi- suotinio septynmečio mokslo įvedimas respublikoje, išplė- timas tinklo vidurinių mo- kyklų, mokyklų suaugusiems, mokyklų darbininkų-valstiečių

jaunimui, platus kursų orga- nizavimas.

Per ataskaitinį laikotarpį respublikoje toliau buvo ple- čiamos aukštojo mokslo įstai- gos ir technikumai. Ypatingą reikšmę aukštai kvalifikuotų specialistų paruošimui turėjo įvykdytas reorganizavimas Kauno universiteto, iš kurio sukurti stambūs institutai — Politechnikos ir Medicinos.

Šiuo metu respublikos aukštojo mokslo įstaigose mokosi daugiau kaip 14 tūk- stančių studentų. Daug stu- dentų kasmet siunčiama į Maskvos ir Leningrado aukš- tojo mokslo įstaigas.

Per ataskaitinį laikotarpį aukštojo mokslo įstaigose ir technikuose paruošta pra- monei, žemės ūkiui ir kultū- ros įstaigoms 15.640 specia- listų, tame tarpe aukštojo mokslo įstaigose — 6.367 žmonės.

Jaunieji tarybinės inteli- gentijos kadrai užima vis žy- mesnę vietą socialistinėje sta- tyboje.

Partinė organizacija pasie- kė taip pat tam tikrus laimė- jimus perauklėjęn senosios inteligentijos kadrus, įtrau- kiant juos į aktyvų dalyva- vimą socialistinėje statyboje.

Politisinis darbas intelligen- jos tarpe buvo nukreiptas į suteikimą pagalbos intelligen- tijos kadrui, įsisavinant jiems marksistinę - lenininę teoriją, į jų auklėjimą tary- binės ideologijos dvasia.

Kartu su milžiniškais isto- riniais tarybinės liaudies lai- mėjimais statant komunistinę mūsų šalyje, su socialistinės statybos laimėjimais respub- likoje, augo politinis inteli- gentijos aktyvumas.

Darbas demaskuojant anti- liaudinę buržuazinio naciona- lizmo esmę prisidėjo prie idė- jinio-politinio inteligentijos lygio pakėlimo, prie jos to- lesnio susitelkimo apie Tary- bų valdžią.

Šis darbas prisidėjo taip pat prie mokslo ir kultūros darbuotojų kūrybinių laimėji- mų, prie pakilimo lietuvių tautos kultūros, nacionalinės savo forma, socialistinės savo turiniu.

Politinio inteligentijos są- (Nukelta į 2-rą psl.)

D r g. A. S N I E Č K A U S p r a n e š i m o t e s i n y s

(Atkelta iš 1-mo psl.)

moningumo išaugimą ryškiai parodė birželio mėnesį įvykęs Vilniaus inteligentijos pasitarimas.

Tačiau politinio inteligentijos auklėjimo darbe dar nepašalinami esminiai trūkumai.

Centro Komiteto XI plenumo buvo aštriai kritikuotas partijos Kauno miesto komitetas už darbo su inteligentija neįvertinimą. Plenumo buvo pažymėta, kad politinis darbas Kauno inteligentijos tarpe nepakankamai buvo kreipiamas į demaskavimą reakcinės buržuazinio nacionalizmo esmės, inteligentija nepakankamai buvo pritraukiama į aktyvų dalyvavimą socialistinėje statyboje.

Praėjusiose miestų partinėse konferencijose teisingai buvo kritikuojami ir kiti partiniai organai už trūkumus politiniame darbe inteligentijos tarpe.

Dar nepakankamai dirbamas politinis darbas su kaimo inteligentijos kadrtais.

Mes turime atminti, kad marksistinis-lenininis inteligentijos auklėjimas yra vienas iš svarbiausių uždavinių, nes tik giliai įsisąmoninus marksistinę-lenininę teoriją platiems inteligentijos sluoksniams, mes galime pasiekti tolesnį inteligentijos politinio ir kūrybinio aktyvumo pakėlimą, ryžtingiau ją traukti į socialistinę statybą.

Mes turime ir ateityje visokeriopai remti senuosius specialistus, mokslininkus, literatūros ir meno darbuotojus, darbe parodžiusius savo siekimą padėti vystyti Tarybų Lietuvos socialistinį ūkį, mokslą ir kultūrą.

Vadovaudamasis VKP(b) CK nutarimais ideologiniais klausimais, Lietuvos KP(b) CK nukreipė ideologinio fronto darbuotojų veiklą į paruošimą aktualiausių lietuvių tautos istorijos ir kultūros klausimų, kurių teisingas nušvietimas turi svarbią reikšmę komunistiškai auklėjant darbo žmones, kovojant prieš buržuazinio nacionalizmo liekanų įtaką.

Per ataskaitinį laikotarpį paskelbtoje medžiagoje buvo parodyta progresyvi reikšmė, kurią turėjo Lietuvos prijungimas prie Rusijos XVIII amžiaus pabaigoje.

Plačiai yra nušviestas valstiečių judėjimas Lietuvoje XIX amžiaus viduryje, išsilies į valstiečių 1863 metų sukilimą. Parodytas rusų revoliucinių demokratų pasekėjų vadovaujantis vaidmuo Lietuvos darbo žmonių kovoje prieš patvaldystę ir

baudžiavą, prieš nacionalinę ir socialinę priespaudą.

Buvo paskelbta medžiaga, rodanti vadovaujančią revoliucinio Rusijos proletariato vaidmenį Lietuvos darbo žmonių išsivadavimo judėjime, Lenino ir Stalino idėjų įtaką revoliuciniam judėjimui Lietuvoje. Buvo nušviesta Felikso Dzeržinskio veikla Lietuvoje, lenininės „Iskros“ vaidmuo ir jos platinimas Lietuvoje. Nušviesta Lietuvos darbo žmonių kova už Tarybų valdžią 1918–1919 metais, įžymių revoliucinio darbininkų judėjimo kovotojų veikla. Paskelbta medžiaga, demaskuojanti įvairaus plauko ir įvairių tautybių buržuazines ir smulkiaburžuazines partijas ir jų kontrevoliucinę veiklą Lietuvoje.

Atliktas kai kuris darbas tiriant ir nušviečiant demokratines lietuvių kultūros vystymosi tradicijas, nušviečiant teigiamą priešakinę rusų kultūros įtaką lietuvių tautos kultūros vystymuisi.

Paskelbta medžiaga, demaskuojanti amerikinius-angliškuosius imperialistus ir jų pakalikus — lietuviškuosius buržuazinius nacionalistus.

Vykdydama inteligentijos kadrų auklėjimo darbą, nagrinėdama kultūrinio palikimo klausimus, partinė organizacija rimtai taisė atskirus draugus, kurie darė nacionalistines klaidas.

Partinė organizacija griežtai kritikavo drg. Paleckį už taikstymąsi su buržuaziniu nacionalizmu, už tai, kad jis nerodė aktyvumo demaskuojant konkrečius buržuazinės nacionalistinės ideologijos nešėjus, mėgino derintis prie nacionalistinių elementų ir net juos ginti, nepakankamai dalyvavo partinės organizacijos kovoje už socialistinį žemės ūkio pertvarkymą.

Partinė organizacija kovojo taip pat prieš kairuoliškus išsišokimus kai kurių draugų, kurie rodė urminį nepasitikėjimą senosios inteligentijos kadrų atžvilgiu, kas neturi nieko bendro su bolševikiniu budrumu. Tokias klaidas darė drg. Pušinis.

Per ataskaitinį laikotarpį Lietuvos TSR mokslo ir aukštojo mokslo įstaigos pasiekė kai kuriuos laimėjimus savo darbe.

Iš stambesnių darbų, atliktų Mokslų akademijos institutų, galima, pavyzdžiui, paminėti tokius darbus, kaip Lietuvos TSR dirvų žemėlapių sudarymas, vietinių energinių resursų schemos su-

darymas Lietuvos TSR žemės ūkiui elektrifikuoti, dirvų inventorizavimas, Lietuvos TSR dirvų kalkinimo apžvalginio žemėlapių sudarymas, darbus tyrinėjant Nemuno žemupio užliejamąsias pievas, apibendrinimą medžiagos apie respublikos mineralinių žaliavų atsargas ir kokybę.

Dabartiniu metu užbaigtas darbas paruošiant Lietuvos TSR istorijos vadovėlio pirmąją dalį, lietuvių literatūros istorijos konspekto pirmąją dalį.

Keliant mokslo - tyrimo darbo lygį, didelę reikšmę turėjo tai, kad respublikos mokslininkai sustiprino ryšius su centrinėmis mūsų šalies mokslo-tyrimo įstaigomis.

VKP(b) CK projekte partijos XIX suvažiavimo direktivų dėl penktojo penkmečio plano kelia uždavinį žymiai pagerinti mokslo-tyrimo institutų darbą.

Vis dar nepatenkinamai dirba ekonomikos institutas ir jo vadovas profesorius Budrys. Institutas privalo moksliskai apibendrinti svarbiausiųjų liaudies ūkio šakų socialistinės statybos patyrimą, tačiau jis to nedaro.

Mokslų akademijos žemdirbystės ir dirvožemio, gyvulininkystės ir veterinarijos institutai, melioracijos institutas, Mokslų akademijos geologijos-geografijos institutas, Žemės ūkio ministerijos sistemos mokslo tyrimo įstaigos, Žemės ūkio akademija ir kitos atitinkamos respublikos mokslo-tyrimo įstaigos ir aukštojo mokslo įstaigos turi teikti intensyvesnę paramą respublikos žemės ūkiui sprendžiant svarbiausią uždavinį — pakelti derlingumą, padidinti gyvulių skaičių, kartu keliant jų produktyvumą.

Būtina žymiai pagerinti darbą toliau įdiegiant priešakinio tarybinės agrobiologijos mokslo, Mičiurino, Viljamso, Lysenkos mokslo pasiekimus, studijuojant ir įdiegiant socialistinio žemės ūkio pirmųjų patyrimą.

* Respublikos pramonė neįaučia reikiamos paramos iš technikos mokslų instituto pusės. Institutas iki šiol beveik nepradėjo moksliskai ruošti tokių aktualių pramonės išvystymui problemų, kaip darbo procesų mechanizavimas, kuro panaudojimo racionalizavimas, beveik neužsiima gamybos novatorių iškeliamų racionalizatorių pasiūlymų studijavimu.

Respublikos tolesnio indust-

rializavimo uždavinys iškelia eilę svarbių problemų toliau studijuojant respublikos žaliavos ir energetinius resursus. Sprendžiant šias problemas yra būtinas aktyvus dalyvavimas geologijos-geografijos instituto, chemijos ir cheminės technologijos instituto.

Istorijos institutas turi paspartinti darbą paruošiant Lietuvos istorijos pilną kursą. Institutas ir jo vadovas drg. Žiugžda buvo teisingai kritikuojami už tai, kad jie neįtraukia į darbą vadovėliui ruošti gausių istorikų, o tai žymiu mastu užtesė vadovėlio paruošimą. Pastaruoju metu institutas kiek pertvarkė savo darbą, tačiau jis dar nepakankamai įtraukia respublikos mokslo jėgas į Lietuvos istorijos klausimų nušvietimą, mažai teikia paramos keliant jaunųjų mokslo darbuotojų kvalifikaciją.

Ne kartą buvo griežtai kritikuojamas lietuvių literatūros institutas ir jo vadovo drg. Korsako darbas už nušalinimą nuo lietuvių tarybinės literatūros išvystymo klausimų nušvietimo, už silpną dalyvavimą sprendžiant aktualius kultūrinio palikimo klausimus, už jo darbe padarytas ideologines klaidas.

Neleistinai atsilieka lietuvių kalbos institutas. Per eilę metų institutas žymiai dalimi dėl jo vadovo profesorius Balčikonio kaltės neįvykdo darbo planų ir neduoda jokios mokslinės produkcijos. Institutas lėtai persitvarko šviesoje nurodymų, draugo Stalino duotų jo genialiuose veikaluose kalbos mokslo klausimais. Institute dar pilnutinai neišgyvendinta buržuazinių koncepcijų įtaka.

Dabar vykdomas lietuvių literatūros instituto sujungimas su kalbos institutu turi teigiamai atsilipti į darbo pagerinimą. Mokslų akademijos prezidiumas, partinė organizacija turi skirti daugiau dėmesio sustiprinti institutus kadrtais, sugebančiais spręsti aktualias mokslo problemas.

Būtina pagerinti naujų mokslinių kadrų parengimą.

Svarbiausioji sąlyga mokslo-tyrimo darbui toliau vystyti yra kritikos ir savikritikos išvystymas draugo Stalino nurodymų šviesoje, tolesnis aukštųjų mokyklų ir mokslo įstaigų kadrų įsavinimas marksistinės-lenininės teorijos, mokslo ryšių su praktika sustiprinimas; šis darbas, kaip teisingai buvo pažymėta „Pravdoje“, dirba-

mas dar nepakankamai. Organizuojant mokslininkų kūrybinį bendradarbiavimą su praktika, daugiau iniciatyvos turi parodyti ir ministerijų bei žinybų vadovai.

Respublikos partinė organizacija įvykdė eilę priemonių, siekiančių pagerinti aukštojo mokslo įstaigų mokslinį-auklėjamąjį darbą.

Žymiai sustiprinta aukštojo mokslo įstaigų profesorių dėstytojų sudėtis.

Politinio auklėjamojo darbo dėstytojų tarpe sustiprinimo pagrindą žymiai pakilo paskaitų ir seminarinių užsiėmimų idėjinis-teorinis lygis. Partinė organizacija pasiekė kai kurį marksizmo-leninizmo pagrindų, politinės ekonomijos, filosofijos katedrų darbo pagerinimą.

Žymiai išaugo ir sustiprėjo aukštojo mokslo įstaigų partinės ir komjaunimo organizacijos.

Bet vis dėlto aukštojo mokslo įstaigų darbe dar esama daug trūkumų, darančių rimtą žalą tarybinių specialistų paruošimo reikalui.

Žemės ūkio akademijos atskirų fakultetų absolventai silpnai žino tarybinių mokslininkų naujausius pasiekimus, tinkamu mastu nesugeba pritaikyti juos praktikoje. Žemės ūkio akademijoje yra daug rimtų trūkumų todėl, kad akademijos rektorius drg. Mickis neprisideda prie kritikos išvystymo.

Rimtas spragas savo specialybės žiniose turi kai kuri Vilniaus Valstybinio universiteto istorijos - filologijos fakultete, o taip pat Vilniaus Pedagoginio instituto auklėtinių dalis.

Dėstydamas aukštojo mokslo įstaigose silpnai pertvarkomas draugo Stalino genialių veiklų šviesoje. Kai kurių dėstytojų paskaitose neišgyvendintos morganizmo-mendelizmo, keliaklupsčiavimo prieš užsienietiškumą liekanos. Mokslinis-auklėjamasis darbas nepakankamai nukreiptas į materialistinės pasaulėžiūros formavimą. Blogai organizuotas studentų gamybinės praktikos atlikimas. Nepakankamai studentija įtraukiama į mokslinį tyrimo darbą.

Daugelyje aukštojo mokslo įstaigų neorganizuotas neakivaizdinis apmokymas. Tuo tarpu respublikos liaudies ūkyje dirba didelis skaičius draugų, neturinčių užbaigto specialaus mokslo. Mums yra iškilęs uždavinys išplėsti neakivaizdinį apmokymą,

(Nukelta į 3-čią psl.)

D r g. A. S N I E Č K A U S p r a n e š i m o t e s i n y s

(Atkelta iš 2-ro psl.)

reikia organizuoti prie aukštojo mokslo įstaigų ir technikumų naujus neakivaizdinius skyrius.

Visų šitų uždavinių sprendimas reikalauja žymiai pagerinti paruošimą aukštai kvalifikuotų, teoretiškai išsilavinusių mokslinių kadro aukštojo mokslo įstaigoms ir mokslo - tyrimo įstaigoms.

Per pastaruosius metus keltą kartą išaugo aspirantų skaičius. Tik šiais metais į respublikos aukštojo mokslo įstaigas ir Mokslų akademijos aspirantūrą, o taip pat į kai kurių sąjunginių aukštojo mokslo įstaigų aspirantūrą siunčiama apie 150 žmonių. Tačiau kai kuriuose respublikos institutuose ir aukštosiose mokyklose su aspirantais dirbama nepatenkinamai.

Aukštojo mokslo įstaigų partinės organizacijos dar nepakankamai vysto politinį auklėjamąjį darbą, profesoriai-dėstytojai dar nepakankamai yra auklėjami nesitaikstymo ideologinių iškrypimų atžvilgiu dvasia.

Partinės organizacijos turi daugiau gilintis į aukštųjų mokyklų darbą.

Būtina pagerinti aukštojo mokslo įstaigų komjaunimo organizacijų darbą.

* * *

Mokytojų kadrai žymiai sustiprinti baigusiais pedagogines mokyklas, kuriose paruošta apie 4.000 mokytojų.

5.500 mokytojų, neturinčių užbaigto pedagoginio mokslo, mokosi neakivaizdiniuose pedagoginių mokslo įstaigų skyriuose. Respublikoje organizuotas Institutas mokytojų kvalifikacijai kelti.

Partinė organizacija ėmėsi eilės priemonių, kad būtų užtikrintas mokymasis gimtąja kalba lenkų tautybės vaikams.

Visa tai prisidėjo prie mokytojų - auklėjamojo darbo lygio žymaus pakilimo.

Vienas iš auklėjamojo darbo pagerėjimo rodiklių mokyklose yra komjaunimo ir pionierių organizacijų didėjimas.

Per ataskaitinį laikotarpį išplėstas septynmečių ir vidurinių mokyklų tinklas. Moksleivių skaičius V—XI klasėse per šį laikotarpį išaugo pusantro karto.

Projektas XIX suvažiavimo direktyvų dėl penktojo penkmečio plano iškelia tolesnius uždavinius plečiant vidurinį mokslą.

Siekiant tai įvykdyti, Švietimo ministerija ir partinės organizacijos turi pagerinti va-

dovavimą liaudies švietimui. Reikia pažymėti, kad daugelis partinių organizacijų vis dar silpnai ir paviršutiniškai užsiima mokyklų darbo klausimais, ir dėl to mokomojo auklėjamojo darbo lygis eilėje mokyklų lieka nepatenkinamas.

Partinės organizacijos turi sustiprinti politinį auklėjamąjį darbą tiek moksleivių, tiek ir mokytojų tarpe.

Reikia traukti daugiau mokytojų į partinio švietimo tinklą, daugiau rūpintis jų materialiniais-buitiniais poreikiais, griežtai užkirsti kelią mėginimams ignoruoti vyriausybės nutarimus dėl mokytojų aprūpinimo.

Reikia plačiau telkti mokytojų kolektyvą ir nukreipti jį į ryžtingesnę kovą už komunistinį priaugančios kartos auklėjimą.

Vienas iš svarbiausių uždavinių liaudies švietimo srityje ir toliau lieka uždavinys kelti mokytojų kvalifikaciją. Tai yra svarbiausia sąlyga kelti pažangumui, kuris eilėje mokyklų yra neleistinai žemas.

Reikia pagerinti ir išplėsti neakivaizdinį mokytojų mokymą, išnagrinėti klausimą dėl galimumo sukurti neakivaizdinį pedagoginį institutą.

Partijos sričių, rajonų komitetai, Lietuvos LKJS CK turi pagerinti vadovavimą mokyklų komjaunimo organizacijoms, visokeriopai plėsti pionierių organizacijų tinklą.

Rimtai kritikuotinas yra Švietimo ministerijos ir ministro drg. Knyvos darbas. Švietimo ministerija ir jos vietiniai organai silpnai studijuoja ir apibendrina mokyklų darbo patyrimą.

Ministerijoje nepatenkinamai dirbama moksliškai paruošiant programas ir mokslo planus. Prie šio darbo silpnai tepritraukiami prityrę mokytojai. Maža dėmesio skiriama Mokytojų pasitobulinimo instituto darbui pagerinti.

Švietimo ministerija nepakankamai energingai kovoja dėl pažangumo pakėlimo, silpnai šalina trūkumus mityrinės biologijos dėstyje. Švietimo ministerija prileidžia nepatenkinamą daugelio vaikų namų darbą.

Be galo nepakankamai ministerija skiria dėmesio darbui neakivaizdinių ir vakarinių bendro lavinimosi mokyklų, kuriose darbo žmonės mokosi neatsitraukdami nuo gamybos.

Švietimo ministerija ir jos vietiniai organai turi kovin-

gai dirbti tiems trūkumams pašalinti.

* * *

Vadovaudamasi istoriniais VKP(b) CK nutarimais ideologiniais klausimais, respublikos partinė organizacija kovojo dėl kūrybinių darbuotojų mobilizavimo aukštai idėjiniams literatūros ir meno kūriniams sukurti.

Savo laiku buvo demaskuoti Drazdauskas, Miškinis, Kaplanas, Keliuotis ir kiti buržuazinio kosmopolitizmo skelbėjai literatūros tarpe, kurie mėgino apšmeižti geriausius tarybinės lietuvių literatūros veikalus. Partinė organizacija taip pat davė atkirtį tiems, kurie kovos aštrumą prieš kosmopolitizmą mėgino nukreipti prieš žmones, kurie kovojo su nacionaliniu ribotumu, už ryšių sustiprinimą su labiausiai priešakine pasaulio rusų kultūra, su kitų TSRS tautų kultūra.

Kartu partinė organizacija atskleidė, kaip vieną iš nacionalizmo pasireiškimo literatūroje ir meno formų, niekinamą pažitūrą į rašytojus-revoliucionierius. Kai kurie literatai nutylėdavo gilų priešakinį, revoliucinių lietuvių rašytojų—Janonio, Regračio, Montvilos, Salomėjos Nėries, Cvirkos patriotizmą.

Išskeldama literatūros ir meno darbuotojams uždavinį—teisingai atvaizduoti tarybinę tikrovę, partinė organizacija, darydama išvadą iš medžiagos, paskelbtos „Pravdoje“, kovojo su žalingos nekonfliktinio tarybinės visuomenės vystymosi teorijos skelbėjais, kurie neigė būtinumą negailėstingai plakti visa, kas rutiniška, banalu, atsilikę. Partinė organizacija taip pat kovojo prieš vienašališkai iš gyvenimo išplėštų neigiamų reiškinių išpūtimą ir gardžiamąsi jais.

Per ataskaitinį laikotarpį geriausi rašytojų Tilvyčio, Guzevičiaus, Venclovos, dailininko Aleksandrovičiaus, kompozitorių Dvariono ir Vainiūno kūriniai Lietuvos TSR operos ir baleto teatro ir dramos teatro spektakliai, dokumentinis kino filmas „Tarybų Lietuva“, o taip pat Lietuvos TSR dainų ir šokių ansamblio pasiekimai buvo pažymėti Stalininėmis premijomis.

Rašytojas Dovydas daro rimtus mėginimus nušviesti Lietuvos darbininkų klasės gyvenimą. Skaitytojai šiltai sutiko naują Vienuolio-Žukausko romaną „Puodžiūnkiemis“. Pasirodė žymus skaičius jaunųjų lietuvių rašytojų apsakymų iš kolūki-

nio Lietuvos kaimo gyvenimo, Macijausko ir Urbonavičiaus veikalai apie didvyrišką tarybinių karių ir partizanų kovą Didžiojo Tėvynės karo metais.

Eilė geriausių lietuvių tarybinių rašytojų veikalų yra išversta į rusų kalbą ir pasidarė prieinama visoms Tarybų Sąjungos tautoms.

Milžinišką reikšmę darbo žmonių auklėjimui tarybinio patriotizmo ir tautų draugystės dvasia, tolesniam lietuvių tarybinės literatūros vystymui turi rusų klasikinės ir tarybinės literatūros veikalų leidimas lietuvių kalba.

Pagerėjo teatrų repertuaras, pakilo pastatymų kokybė, artistų ir režisierių meistriškumas. Greta geriausių Vilniaus teatrų pastatymų, reikia pažymėti puikius ir kitų respublikos teatrų, jų tarpe Šiaulių teatro, pasiekimus.

Eilė naujų lietuvių tarybinių kompozitorių kūrinių pelnytai yra plačiai populiariūs darbo žmonių tarpe.

Visose literatūros ir meno šakose vis labiau pasireiškia naujos jaunos kūrybinės jėgos, kurias ruošiant itin didelę pagalbą mums teikia VKP(b) CK ir Sąjunginė Vyriausybė. Kaip pavyzdį galima nurodyti tą faktą, kad šiais metais į Kauno dramos teatrą atvyko iš Maskvos žymi grupė jaunų lietuvių artistų, kuriuos auklėjo geriausio pasaulio teatro — Maskvos Dailės teatro meistrai.

Stalininį rūpinimąsi lietuvių tarybinio meno vystymu ryškiai liudija VKP(b) CK, Sąjunginės Vyriausybės nutarimas surengti Maskvoje lietuvių literatūros ir meno dekadą, kuri bus veiksmingas akstinas tolesniam lietuvių tarybinės literatūros ir meno suklestėjimui.

Drauge su tuo reikia žymiai pakelti literatūros ir meno vaidmenį komunistiškai auklėjant darbo žmones, kovojant už įveikimą kapitalizmo liekanų žmonių sąmonėje dėl komunistinės visuomenės sukūrimo. Būtina pašalinti rimtus trūkumus literatūros ir meno srityje.

Dar maža mes turime kūrinių, giliai ir teisingai atvaizduojančių tarybinę tikrovę, milžiniškus istorinius pasiekimus, įvykusius respublikoje Tarybų valdžios metais. Lietuvių tarybinių rašytojų ir dailininkų kūryboje dar silpnai tėra atvaizduojami tokie visą šalį jaudinantieji pasauliniai - istoriniai įvykiai, kaip didžiosios stalininės komunistinės statybos,

kaip tarybinių žmonių kova dėl gamtos pertvarkymo.

Dar maža kūrinių, parodančių mūsų visuomenės priešakinės klasės — darbininkų klasės gyvenimą. Literatūros ir meno kūriniuose tuo tarpu tėra atvaizduoti tik pirmieji kolūkinės statybos žingsniai respublikoje. Rašytojai yra daug skolingi mūsų kolūkiniam kaimui, tvirtai žengiančiam socialistiniu keliu. Tarybinis menas — nacionalinis savo forma ir socialistinis savo turiniu. Kartu su tuo mes dažnai matome, kad atskiri literatūros ir meno darbuotojai suardo šį vieningumą, užmiršta apie tarybinio meno socialistinį turinį, kovingumą ir tikslingumą, nepasiekia to, kad kiekvienas meno kūrinys auklėtų darbo žmones didžiųjų komunizmo idėjų dvasia.

Eilėje respublikos rašytojų veikalų vis dar neteisingai vaizduojama tikrovė, silpnai parodoma organizuojantis ir vadovaujantis bolševikų partijos ir Tarybinės valstybės vaidmuo. Meninis šių veikalų lygis kartais žemas.

Svarbiausia literatūros veikalų trūkumų priežastis yra silpnas tarybinės tikrovės pažinimas, nepakankamas marksistinio-lenininio mokslo studijavimas, nepakankamas literatūrinio meistriškumo įsisavinimas.

Kompozitoriai su dideliu pavėlavimu atsiliepia savo kūryboje į jaudinančius šių dienų įvykius. Jie nepakankamai seka pavyzdžiu geriausių tarybinių kompozitorių, kurie sukūrė daug jaudinančių dainų.

Tapyba, neskaitant nedidelių išimčių, taip pat neduoda didelių kūrinių, ryškiai vaizduojančių tarybinę tikrovę.

Literatūros ir meno kūriniuose turi būti skiriama daugiau vietos kovos už taiką, prieš naujo karo kurstytojus klausimams. Reikia ryžtingiau demaskuoti imperialistinę Ameriką, kaip milijonierių diktatūros šalį, kaip pasaulio tautų išsivadavimo judėjimo pasaulinį budelį.

Reikia greičiau išleisti vertingus žemaitės ir kitų progresyvių rašytojų pasisakymus, demaskuojančius dolerio valdžią.

Svarbi priemonė kovoje už tolesnį tarybinio meno pakilimą yra meno kritika. Reikia pasakyti, kad kritika neparodo reikiamo kovingumo kovoje už tolesnį idėjinio-politinio ir meninio komunizmo statybos, (Nukelta į 4-tą psl.)

Drg. A. SNIEČKAUS pranešimo pabaiga

(Atkelta iš 3-čio psl.)
ninio tarybinės lietuvių literatūros lygio pakėlimą.

Iki šiol literatūros kritika, išskyrus eilę straipsnių, pasirodžiusių partinėje spaudoje, nėra davusi mums gilios analizės ir teisingo visapusiško įvertinimo lietuvių tarybinės literatūros labai svarbių kūrinių, tokių kaip „Kalvio Ignoto teisybė“, „Usnynė“, „Puodžiūnkiemis“ ir eilės kitų. Silpnai meno kritika atsiliepia ir į svarbiausius įvykius kitose meno šakose.

Žurnalas „Pergalė“ taip pat kaip reikiant nepadedą išvystyti literatūrinę kritiką.

Kūrybinės sąjungos, lietuvių Literatūros institutas, literatūros laikraščiai ir žurnalai turi savo dėmesio centre laikyti literatūrinės ir meno kritikos klausimus, lietuvių tarybinės literatūros ir meno problemų išnagrinėjimo klausimus. Reikia vystyti principinę kritiką, likviduoti bičiuliškus santykius, ryžtingai atremiant tiek išgirančią, tiek ir niekinančią kritiką.

Būtina sustiprinti kovą su recidyvais nacionalistinės „vieningosios srovės“ teorijos, demaskuotos LKP(b) VI suvažiavime.

Reikia suaktyvinti praeities rašytojų kūrybos nagrinėjimą, siekiant išaiškinti ir padaryti liaudies nuosavybę visa tai, kas buvo progresyvu, demokratiška lietuvių literatūroje, kas gali mums šiandien padėti komunistinėje statyboje.

Daugelio mūsų trūkumų literatūros ir meno srityje priežastis yra nepatenkinamas kūrybinių organizacijų darbas.

Rašytojų sąjungos vadovybė ir jos valdybos pirmininkas drg. Šimkus silpnai vysto principinę kovą už bolševikinę liniją literatūroje, nepakankamai rodo partiškumą sprendžiant kūrybinius ir organizacinius klausimus.

Partinė organizacija savo laiku kritikavo Tarybinių rašytojų sąjungos darbą su jaunaisiais rašytojais. Bet dar pasireiškia nesveikos tendencijos priešpastatyti senosios kartos meno veikėjus

jaunosioms kūrybinėms jėgoms.

Meno reikalų valdybą nusišalino nuo kūrybinių problemų sprendimo, nesirūpina sukurti repertuarą saviveiklai. Valdybos vaidmuo daugeliu atžvilgių pasireiškia tik ūkinėmis ir kanceliariinėmis funkcijomis.

Valdybos sistemoje ir jos aparate kaip reikiant nedirbama parenkant, paskirstant ir auklėjant kadrus. Valdyba nerodo aktyvumo iškeldami kūrybinius, organizacinius ir meno klausimus.

* * *

Draugai!

Mes susirinkome į Lietuvos bolševikų VII suvažiavimą, kad įvertintume mūsų darbą, kad suvestume laimėjimų rezultatus, atskleistume trūkumus.

Išvystytos savikritikos ir kritikos iš apačios pagrindu, su visu bolševikiniu atvirumu ir nesitaikstymu su trūkumais iškeldamas klaidas ir trūkumus, — suvažiavimas, remdamasis milžiniška komunistinio pastatymo programa, nužymėta VKP(b) CK dokumentuose XIX suvažiavimui, nurodys naujai Lietuvos KP(b) Centro Komiteto sudėčiai tolesnius konkrečius uždavinius.

Mes ir ateityje turime nesigailėti jėgų toliau stiprinti mūsų didžiąją tarybinę Tėvynę — taikos ir saugumo, tautų laimės ir draugystės tvirtovę.

Nesuskaičiuojamos yra taikos ir socializmo stovyklos jėgos. Neregėtais istorijoje tempais auga, turtėja, galinčiai stiprėja mūsų šalis, — vadovaujanti ir vairuojanti taikos ir socializmo stovyklos jėga.

Remdamasi broliška Tarybų Sąjungos pagalba, į naujus laimėjimus žengia daugiamilijoninė Kinijos liaudis. Tvirtai stato socializmą liaudies demokratijos šalys. Stiprėja demokratinė Vokietija. Plečiasi galingas judėjimas už taiką kapitalo šalyse. Už savo laisvę ir nepriklausomybę pakilo su ginklu rankose milijoninės kolonijinio pasaulio tautų masės, pasiaukojančios

kovoja didvyriškai Korėjos liaudis.

Imperializmo, engimo ir karo stovyklos jėgos kasdien mažėja. Auga ir gilėja prieštaravimai tarp imperialistinių valstybių.

Jausdami savo pražūtį, kapitalistinio pasaulio vadeivos blaškosi bejėgiškame pyktyje, griebiasi avantiūrų.

Tai reikalauja iš tarybinių žmonių kelti budrumą, stiprinti mūsų Tėvynės galią ir gynybinį pajėgumą.

Lietuvos bolševikai atėjo į savo VII suvažiavimą vieningu būriu, glaudžiai susitelkusiu apie VKP(b) CK, apie didįjį Staliną.

Lietuvos darbo žmonės žino, kad už visas savo istorines pergalės jie yra dėkingi nemirtingoms Lenino—Stalino idėjomis, didžiąjai rusų tautai, mūsų išmintingam vadui draugui Stalinui.

Didžiosios rusų tautos, visų mūsų šalies tautų padedama, didžiojo Stalino padedama, lietuvių tauta pasiekė pilnutinę socialistinės santvarkos pergalę Lietuvoje, drauge su visomis mūsų šalies tautomis dalyvauja komunistinės visuomenės statyboje.

Lietuvos bolševikai, visi mūsų respublikos darbo žmonės ir ateityje nesigailės jėgų kovoti už pilnutinę Lenino—Stalino idėjų pergalę, už komunizmą.

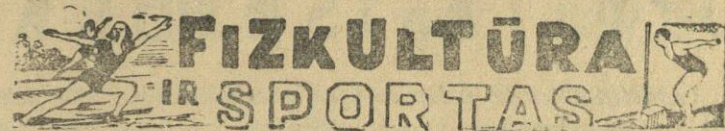
Lietuvos bolševikai, visa lietuvių tauta yra pasirengę įvykdyti bet kurį savo didžiojo vado, mylimojo draugo ir mokytojo draugo Stalino nurodymą.

Tegyvuoją mūsų didžioji Tėvynė—Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga!

Tegyvuoją Komunistų partiją—visų tarybinės liaudies pergalių įkvėpėjas ir organizatorius!

Tegyvuoją viso pasaulio darbo žmonių laimė ir džiaugsmui išmintingasis komunizmo statytojas, mūsų mylimasis vadas ir mokytojas, geriausias lietuvių tautos draugas didysis Stalinas! (Audringi plojimai, pereinantieji į ovaciją draugo Stalino garbei).

B. GRAŽYS
L. e. Palėvenės sviesto gamybos įmonės direktoriaus p.

Šaškių ir šachmatų pirmenybės

Kupiškio vidurinės mokyklos kiekvienoje klasėje vyksta šaškių ir šachmatų pirmenybės. Jose moksleiviai dalyvauja labai skaitlingai.

Kai kuriose klasėse, kaip VIb, VIIc, VIIIb, VIIIc, IXa, Xb ir kitose, pirmenybės jau pasibaigė.

VIb klasės šachmatų turnyro nugalėtoju tapo Rągelis, o šaškių — Ožalas.

VIIc kl. šachmatų turnyre pirmąją vietą užėmė Kirvelis, o šaškių turnyro klasės čempiono vardą iškovojo Alešiūnas.

Iš VIIIb klasės mergaičių šaškininkių tarpo geriausiai pasirodė Talvaitė, iš berniukų šachmatininkų—Putrimas.

Iš VIIIc klasės šaškių ir šachmatų pirmenybių nugalėtojais tapo Bratėnas ir Gapšys.

IXa klasės moksleivis Glemža tapo savo klasės šaškių ir šachmatų pirmenybių nugalėtoju.

Xc kl. šaškių pirmenybių nugalėtoju tapo Šlapelis, o Xb kl. — Paberalis.

Varžybos vyksta toliau.

A. LAURĖNAS

Šaškių turnyras

Kupiškio vidurinės mokyklos mokytojų sporto būrelis „Šviesa“ suorganizavo šaškių turnyrą, skirtą VKP(b) XIX suvažiavimo garbei. Turnyre dalyvavo 11 mokytojų.

Geriausieji turnyre pasirodė mokytojas Vaitieka, surinkęs 16,5 taško iš 20 galimų, tuo būdu užimdami pirmąją vietą.

II-ji vieta atiteko mokytojui Opulskiui. Jis surinko 14,5 taško.

III-čią vietą iškovojo mokytojas Mikantavičius, surinkęs 13,5 taško.

Turnyre neblogai pasirodė mokytojai Merkevičius, Jurgaitis ir kt.

A. LAURĖNAS

TINKLINIO PIRMENYBĖS • FINALINIS SUSITIKIMAS

Subačiaus vidurinėje mokykloje vyksta tarpklasinių mergaičių tinklinio varžybos. Varžybos vykdomos vieno minuso sistema. Pirmieji susitikimai įvyko tarp XI ir Xb klasių komandų. Susitikimą rezultatu 2:0 laimėjo abiturientės. Antras susitikimas įvyko tarp Xa ir VIII klasių komandų. Dešimtokės žaidė geriau ir įveikė savo varžoves rezultatu 2:1. Į finalą pateko Xa kl. ir XI kl. komandos.

Rungtynėms teisėjavo Kazakevičius ir Vanagas.

Z. KATILEVIČIŪTĖ

Kupiškio vid. mokykloje baigėsi tarpklasinių mergaičių tinklinio pirmenybės. Mokyklos nugalėtojo vardą iškovojo Xb kl. komanda (B. Banytė, L. Gružauskaitė, A. Vanagaitė, M. Varkalytė ir J. Šaučiūnaitė), finale įveikusi XIb kl. komandą rezultatu 3:1.

Po pirmenybių organizuojamos sistemingos treniruotės, kurioms vadovauja fizinio auklėjimo mokytojai A. Opulskis ir B. Liesytė.

A. ŽAIBELIS

Moksleivių krosas

Kupiškio vidurinės mokyklos sporto aikštėje įvyko komjaunimo krosas, skirtas Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos XXXV metinių garbei.

500 m distancijos nugalėtoju tapo komjaunuolė Grigaitė, pasiekusi finišą per 1 min. 38 sek. II vietą užėmė komjaunuolė Varkalytė (1 min. 44 sek.). Trečia vieta

atiteko Barzdenytei; jos laikas—1 min. 46 sek.

1000 m nugalėtoju tapo Gružauskaitė, pasiekusi baigmę per 4 min. 3 sek.

Šis krosas buvo užskaitomas varžyboms už masiškumą. Daugiausia dalyvių išstatė VIIIc ir VIIIb klasės (sporto vadovai Maironis ir Grigaitė).

A. MAKUTĖNAS

Futbolininkų susitikimas

Įvyko draugiškos futbolo varžybos tarp Subačiaus vid. mokyklos VIIb ir VIb klasių futbolo komandų. Po įtempotos kovos susitikimą laimėjo septintokai rezultatu 2:1.

Rungtynėms teisėjavo mokytojas A. Alekna.

Minėtų klasių moksleiviai, prieš prasidedant žiemos sporto sezonui, dar turės futbolo varžybas.

K. ZAKAREVIČIUS

Redaktorius S. ZAUKA

Išleidžiama aukštos kokybės produkcija

Palėvenės sviesto gamybos įmonės darbininkai ir tarnautojai buvo prisiėmę eilę išpareigojimų VKP(b) XIX suvažiavimo garbei. Socialistinio lenktyniavimo dėka įmonės kolektyvas kiekvieną penkladienį viršija paruoštą planus 10—14 proc. Išleidžiama

ma produkcija yra aukštos kokybės, gamybinis planas žymiai viršijamas. Daug stropumo savo darbe rodo meistras Kritnickas, laborantas D. Masilionis, darbininkės M. Jonuškaitė, M. Kostko ir kt.

Už aukštos kokybės produktų išleidimą eilė įmonės

darbininkų yra premijuoti piniginėmis premijomis.

Tokiomis gamybinėmis dovanomis įmonės dirbantieji sutiko VKP(b) XIX suvažiavimą, prasidėjusį mūsų Tėvynės sostinėje—Maskvoje.

B. GRAŽYS